

Landsarkivet for Sjælland m.m.

Proveniensenr. 5+AC-006

Storstrøm-landvæsen

Præstø Amtsråd Landvæsenkommission

Kendelse 1950-1957

405

14/12 1955
 Formand i medlemsretten for
 Præstø amtsråds-kreds.
 Hay-Schmidt
 formand

22

K e n d e l s e .

afsagt den 14. dec. 1955

i sag angående

etablering af afløbsledning fra Udby Maglemose til vejgrøften langs amtsvejen Stege - Liselund.

Ved skrivelse af 14/7 1955 (sagens bilag 1) har Stege landsogns sogneråd ved landinspektør E. Olivarius Hansen af Vordingborg begæret nedsat en landvæsenskommission til behandling af en sag om etablering af en afløbsledning fra Udby Maglemose til landevejsgrøften langs amtsvejen Stege-Liselund. I skrivelsen er henvist til, at økonomi- og arbejdsministeriet i skrivelse af 8. s.m. (jfr. sagens bilag 2) har godkendt det omhandlede arbejde til udførelse med tilskud i henhold til lov nr. 169 af 30/3 1946 om iværksættelse af offentlige arbejder m.v. og beskæftigelse af arbejdsløse bl.a. på betingelse af, at projektet af en landvæsenskommission kan godkendes som kloakledning for en eventuel senere opført skolebygning eller anden senere bebyggelse.

Ved skrivelse af 30/7 1955 (sagens bilag 8) til formand for landvæsenskommissionen for Præstø amtsråds-kreds, dommer Hay-Schmidt af Store-Heddinge, udmeldte Præstø amt parcellist Henrik Henriksen af Østermark og gårdejer Jens L. Carstensen af Stege til som landvæsenskommissærer at deltage i sagens behandling og påkendelse.

Kommissionen har antaget landinspektør S. Jungersen af Maribo som teknisk sagkyndig.

Ved skrivelse af 22/10 1955 (sagens bilag 19) har fiskeriministeriet meddelt, at ministeriet ikke har fundet tilstrækkelig anledning til at lade sig repræsentere under sagens behandling.

Den 22/10 1955 afholdt kommissionen forhandlingsmøde i Rødeled forsamlingshus, hvortil ved anbefalet brev (jfr. sagens bilag 17) var indkaldt fiskeriministeriet, Stege landsogn sogneråd, Stege landsogns sundhedskommission, kredslægen i Vordingborg, Præstø amts vejvæsen og de i sagens bilag 15 anførte lodsejere. I mødet blev sagen optaget til kendelse med tilkendegivende, at denn

afsiges den 14/12 1955. - Da kommissionen fandt, at projektet burde gennemføres, bestemte den efter sognerådets begøring i henhold til § 35 stk. 3 i lov om landvæsensretter nr. 213 af 31/3 1949, at arbejdet kunne påbegyndes på Stege landsogns kommunes ansvar, uden at afsigelse af endelig kendelse afventes.

A. D e t f o r e l a g t e p r o j e k t.

(sagens bilag 4-7, 10, 13-16)

Ledningssystemet.

Projektet omfatter (jfr. bilag 4) en afløbsledning fra Udby Maglemose, der nu er matrikuleret under matr. nr. 60 Udby by Stege landsogn, tilden nordre vejgrøft ved amtsvejen Stege-Lise-lund med udløb ved amtsvejens st. 1⁷⁰⁹. Ledningen foreslås lagt over matr. nr. 60, lo^f, lo^e og lo^a ibd. (jfr. bilag 6) og skal tjene som landbrugsmæssig afløbsledning fra Udby Maglemose og om-liggende arealer og tillige danne den nederste del af en fremtid-ig kloakledning fra et skolekompleks, der eventuelt påtænkes op-ført på matr. nr. 2af ibd., og eventuel kloakering af nuværende og fremtidig bebyggelse langs en del af sognevejen fra Udby til amtsvejen. Landevejsgrøften har afløb over matr. nr. 8b Stege købstads seksten jorder til Stege Nor.

Afløbsledningen foreslås if. bilag 4 og 5 udført med 40 cm mufferrør, der lægges med et fald på 2 o/oo fra et eksisterende tilløb til Udby Maglemose ca. 20 m nord for matr. nr. lo^f's nord-lige skel. Fra fornævnte punkt lægges ledningen, hvis længde bliver 313 m, i en ret linie til udløbet i landevejsgrøften som vis på sagens bilag 6. Ved indløbet foreslås ledningen lagt med en bundkote på 9,75 m, således at koten ved udløbet bliver 9,10 m (jfr bilag 5). Foran indløbet agtes etableret en 1,00 m samlebrønd, hvorefter der for hver ca. 65 løbende meter etableres en nedg~~ang~~-brønd.

Beregningsgrundlaget for ledningssystemet.

Nedbørsområdet er efter målebordsbladet bilag 7 opmålt til ca. 40 ha, hvortil svarer en landbrugsmæssig afstrømning på ca. 40 l/s. Hertil kommer spildevand og overfladeafstrømning fra den eventuelle fremtidige skole og den forannævnte anden bebyggelse. Afløbsmængden herfra er i henhold til bilag 4 og 20 anslået til henholdsvis 50 og 26 l/s således at den samlede maximale vand-mængde er opgjort til 116 l/s i forhold til ledningens beregnede vandføring af 125 l/s. På et målebordsblad (sagens bilag 7) er

indtegnet vandskel for afstrømningsområdet.

Overslag.

Overslaget over anlægsudgifterne er opstillet på grundlag af alm. priser på arbejde, der udføres som beskæftigelsesarbejde og andrager i henhold til bilag 4 17062 kr. 15 øre.

B. K o m m i s s i o n e n s f o r h a n d l i n g e
m. m.

Projektet har været henlagt til eftersyn for interesserede på kommunekontoret i Lendemark i tiden 13/10 - 22/10 1955. Det er oplyst, at Udby Maglemose er under jordfordeling, og at endelig kendelse herom allerede er afsagt den 17/10 1955, men at fordelingen ^{endnu} ~~er~~ var noteret i matrikulen. Efter jordfordelingen bliver ejerforholdene med hensyn til de interesserede arealer således: matr. nr, lod og loh Udby og en parcel af matr. nr. 60 ibd. ejes af Tage Erhard Rasmussen, matr. nr log ibd. og en parcel af 60 ibd. af Karl Kristian Jensen, matr. nr. 2ac, og 2ab og en parcel af matr. nr. 60 ibd. af Hans Chr. Hansen, samt en parcel af matr. nr. 60 ibd. ejes af Alfred Spohr. Endvidere er oplyst, at disse 4 lodsejere er de eneste, der er interesserede i den landbrugsmæssige udnyttelse af den projekterede ledning. Af disse 4 lodsejere var på mødet den 22/10 1955 mødt Tage Erhard Rasmussen, Karl Kristian Jensen og Hans Chr. Hansen.

Repræsentanterne for Stege landsogns sogneråd, erklærede, at kommunen vil stå i forskud med anlægsbidragene således, at disse af lodsejerne betales gennem 5 år mod, at der svares samme rente af de udlagte beløb, som kommunen giver af sine egne lån. Endvidere foreslog de, at den fremtidige vedligeholdelse af ledningen besørges og bekostes af de fire fornævnte lodsejere, som har den landbrugsmæssige udnyttelse af ledningen, i samme indbyrdes forhold som det, hvori de skal deltage i anlægsudgifterne, dog kun indtil det tidspunkt, da der ledes spildevand direkte til ledningen. Stege landsogns kommune vil ikke opkræve spildevandsbidrag fra de ejendomme, der afleder spildevand til mosen, før nogen af disse gennem specielt dertil anlagt ledning direkte leder spildevand til den projekterede ledning og denne forlænges til lovligt spildevandsafløb. Sognerådet ville i denne forbindelse se bort fra de mere indirekte spildevandstilløb, der for tiden tilledes mosen gennem dræn og åbne grøfter. Sognerådet er indforstået med, at den projekterede ledning optages som offentlig spildevandsled-

ning.

Repræsentanten for Præstø amts vejvæsen ønskede, at der forinden ledningen skal benyttes til afledning af spildevand, af Stege landsogns kommune begæres nedsat en ny landvæsenskommission til behandling af dette spørgsmål.

En repræsentant for Stege landsogns sundhedskommission henstillede, at det forbydes at lede ensilage og industrispildevand til ledningen.

Repræsentanten for Stege byråd er oplyste, at der ved landvæsenskommissionskendelse af 14/4 1950 var tillagt Stege købstadkommune ret til vandinvinding i henhold til lov nr. 54 af 31/3 1926, og at der i henhold til denne lovs §11 stk. 3 var udstedt forbud mod forurening af grundvandet i et i kendelsen nærmere angivet område, der omfatter den væsentligste del af Udby Maglemose med omegn.

Iøvrigt er der ikke rejst indvending mod det forelagte projekts gennemførelse.

Forinden landvæsenskommissionen har behandlet sagen, er der i et møde for landvæsensnævnet for retskreds nr 24 den 3/3 1954 indgået en overenskomst om ledningens etablering mellem sognerådet for Stege landsogns kommune, Præstø amts vejvæsen og de fornævnte fire interesserede lodsejere m. fl. Denne overenskomst må imidlertid betragtes som bortfalden som følge af sagens behandling for landvæsenskommissionen.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

K o m m i s s i o n s n a n s b e s t e m m e l s e r .

Kommissionen finder, at den projekterede lednings størrelse og placering vil være egnet til at skabe forbedrede afvandringsforhold for de lave arealer i og omkring Udby Maglemose i landbrugsmæssig henseende. Endvidere finder kommissionen, at ledningen vil være tilstrækkeligt dimensioneret til også at kunne fungere som kloakledning for spildevand fra en senere ordnet kloakering af nuværende og en naturlig tilkommende bebyggelse indenfor afstrømningsområdet, herunder fra en mulig skole. Kommissionen bestemmer derfor at det forelagte projekt kan godkendes, og at det vil være at gennemføre som offentlig spildevandsledning på følgende vilkår:

I. Tekniske bestemmelser.

Ledningen må ikke uden tilladelse af en landvæsenskommission benyttes til direkte afledning af spildevand.

Ved arbejdets udførelse skal rørsammenføjningerne tættes med

vulst af fed bearbejdet ler, og over matr.nr. 10a skal røtsamlingen tætted med cementmørtel således, at der ikke fra ledningen eller brøndene vil kunne ske forurening af grundvandet og således, at den Stege købstad kommune i henhold til landvæsenkommissionenkendelse af 14/4 1950 tillagte vandinvindingsret ikke krænkes.

Der må ikke tilføres ledningen stoffer, som kan virke angribende eller skadeligt på ledningen, f. eks. ensilage og industri^{spildevand} vand.

II. Servitutbestemmelser.

Ledningen skal sikres ved flg. servitutbestemmelser, der tinglyses på de ejendomme, hvorover ledningen lægges:

- 1) Det skal tåles, at ledningen med tilhørende brønde nedlægges på ejendommen som vist på en vedlagt ^{teknisk} tegning.
- 2) Anlægget skal henligge uforstyrret, og der skal gives de til enhver tid berettigede adgang til eftersyn og rensning samt til at foretage reparations- og vedligeholdelsesarbejder.
- 3) Det er forbudt indenfor et bælte på 5 m, for matr.nr. 10a's vedkommende 2 m, til hver side fra ledningens midte at bygge, foretage beplantninger af træer eller buske med dybtgående rødder eller overhovedet at iværksætte noget, der kan være til hinder eller skade for eftersyn, reparationer eller vedligeholdelse.
- 4) Der må til enhver tid tåles de ulemper, der kan være forbundet med eventuelle fremtidige eftersyn- og reparationsarbejder. Erstatning for eventuel herved forvoldt skade fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af uvildigmand (mænd), udmeldt af retten.
- 5) Med hensyn til de ejendommen påhvilende byrder og servitutter henvises til ejendommens blad i tingbogen.
- 6) Indtil ledningen tilføres direkte spildevand, tilkommer påtalebetten Stege landsogns sogneråd og de nuværende og fremtidige ejere af de i den landbrugsmæssige afvanding interesserede ejendomme nemlig matr.nr. 10d, 10h, 10g, 2ac, 2ab og 60 Udby by Stege landsogn.

Servitutbestemmelserne har i h.t. vandløbslovens § 89 stk. 1 prioritet forud for den på ejendommen hvilende pantegæld.

De servituddokumenter, der i h.t. det anførte bliver oprettet, skal forelægges kommissionen til godkendelse.

III. Bestemmelser om erstatninger.

Eventuelle erstatninger for ulemper i anledning af anlægsarbejdets udførelse fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af

landvæsenskommissionen.

IV. Fordeling af anlægsudgifterne.

Kommissionen kan tiltræde, at anlægsudgifterne fordeles i overensstemmelse med det på mødet den 22/10 1955^{forestillet} hvorimod der ikke er protesteret, og bestemmer, at efternævnte lodsejere skal betale følgende faste bidrag:

matr.nr. lod, loh, en parcel af matr.nr 60 alt af Udby by, Tage Erhard Rasmussen	1275 kr.
matr.nr. log og en parcel af 60 ibd. Karl Kristian Jensen	1650 kr.
matr.nr. 2ac, 2ab og en parcel af matr. nr. 60 ibd. Hans Chr. Hansen	300 kr.
en parcel af matr.nr. 60 ibd. Alfred Spohr.	200 kr.

Endvidere bestemmes, at Stege landsogns kommune betaler resten af anlægsudgifterne efter fradrag af opnået tilskud fra arbejdsministeriet, idet kommunen skal bære risikoen ved eventuel overskridelse af den projekterede anlægssum.

Stege landsogns kommune udreder forskudsvis de med ledningens udførelse forbundne omkostninger. De lodsejerne påhvilende anlægsbidrag, der forfalder, når ledningen er fuldført, kan enten betales kontant eller - som af kommunen tilbudt - afdgages i løbet af 5 år mod, at den til enhver tid bestående restgæld forrentes med samme rente, som kommunen selv må give.

For så vidt en af de bidragspligtige ejendomme udstykkes, forholdes som anført i vandløbslovens § 99.

Stege landsogns kommune tilpligtes af føre et særligt regnskab over alle i forbindelse med ledningens anlæg flydende indtægter og udgifter, herunder renter.

V. Den fremtidige vedligeholdelse.

Tilsyn med og den fremtidige vedligeholdelse af ledningen foretages af Stege landsogns sogneråd, og bekostningen ved vedligeholdelsen fordeles mellem ejerne af de fire fornævnte ejendomme: 1) matr. nr. lod, loh og parcel af matr.nr. 60, 2) matr.nr. log og parcel af 3) matr.nr. 2ac, 2ab og parcel af matr.nr. 60, 4) den nu Alfred Spohr tilhørende parcel af matr. nr. 60, i samme forhold som disse er pålagt anlægsbidrag, dog kun til det tidspunkt, da spildevand ledes direkte til ledningen. I tilfælde af ledningens delvise eller fuldstændige ødelæggelse kan spørgsmålet om bekostningen ved reetablering forelægges vandløbsretterne til afgørelse.

VI. Almindelige bestemmelser.

411.

Udførelsen af anlægsarbejdet forestås af Stege landsogns kommune og i det hele i overensstemmelse med arbejdsministeriets bestemmelser i bilag 2.

Arbejdet skal være fuldført inden 1/4 1956.

Snarest efter at anlægsarbejdet er fuldført, afgiver sognerådet beretning til landvæsenskommissionen i henh. til vandløbslovens § 75 stk. 4.

Omkostningerne ved sagens behandling for landvæsenskommissionen, herunder honorar til kommissionens teknisk sagkyndige, afholdes som anlægsudgift og udredes forskudsvis af Stege landsogns kommune inden 15 dage efter modtagelsen af opgørelse fra kommissionens formand.

T h i   b e s t e m m e s :

Det ovennævnte af kommissionen godkendte projekt til anlæg af en afløbsledning fra Udby Maglemose til vejgrøften ved amtsvejen Stege-Liselund vil være at udføre som ovenfor fastsat. Ledningen overtages af Stege landsogns kommune som offentlig spildevandsledning.

Ledningen må kun benyttes som foran under I anført, indtil anden afgørelse træffes af en ny landvæsenskommission.

Med hensyn til servitutbestemmelser, betalingen af anlægsudgifterne og med hensyn til erstatninger samt med hensyn til den fremtidige vedligeholdelse og renholdelse forholdes som foran bestemt.

Arbejdet skal være tilendebragt inden 1/4 1956.

Den for landvæsensnævnet den 3/3 1954 indgåede overenskomst bortfalder.

Kommissionens omkostninger udredes som foran omhandlet.

Beretning i henh. til vandløbslovens § 75 stk. 4^{pro} Stege landsogns sogneråd fremsendes til kommissionen som foran anført.

Hay-Schmidt
Hay-Schmidt.

Henrik Henriksen.

Jens L. Carstensen.

Jens L. Carstensen
Henrik Henriksen